

A közszolgáló városi lap szervezeti keretei

(Adalékok az EVID történetéhez – 4. rész)

Esztergom város képviselő-testületét természetesen meg kell illessék a továbbiakban is mindazok a jogok, amelyeket a sajtótörvény számára, mint lapgazda számára (lapalapító, laptulajdonos), tételesen felsorolva biztosít. Ugyancsak a törvény alapján (7. § 2. bek.) gondoskodnia kell a lap működésének feltételeiről. Minden feltételről! Vagy pedig: részkötelesség = részjog. A sajtótörvény ugyan ezt nem ismeri, de az élet alkothat „szokásjogokat” is. Ez nem lenne új elem a lap történetében: mindkét alapításnál a lapgazda ezt el is fogadta. A jogok és kötelességek megosztását több formában is elképzelhetőnek tartjuk. A képviselő-testület, mint lapgazda, jogosítványa lenne a lap stratégiájának meghatározása, a Szerkesztőségi Tanács összetételének jóváhagyása és az önkormányzati támogatás összegének meghatározása. A lapgazda többi jogosultságát a Szerkesztőségi Tanács veszi át, a jogosultság arányában pedig a kötelezettségeket.

A Szerkesztőségi Tanácsot olyan testületnek képzeljük el, amelyben a városban legálisan működő valamennyi politikai szervezet és bejegyzett egyesület egy-egy taggal képviseltetné magát. Ugyancsak egy-egy hely illetné meg a vonzáskörzet azon községeit, amelyek a lap közszolgáltatásaira igényt tartanak, költségeihez hozzájárulnak. A hozzájárulás mértéke az adott községek által igényelt lapfelülethez arányul. A Tanács jogai: főszerkesztő megbízása, a megbízás visszavonása; kiadó megbízása, a megbízás visszavonása; a szerkesztőbizottság összetételének meghatározása főszerkesztői javaslat alapján, az összetétel megváltoztatása; a rovatvezetők megbízásának megerősítése, a megbízás visszavonása; a szerkesztőbizottság éves kerettervének jóváhagyása, módosítása. A Tanács kötelességei: a

lap működéséhez szükséges tárgyi és pénzügyi feltételek megteremtése a kiadóval kötött szerződés alapján; egyéb, ami a sajtótörvényben a lapalapító számára előírt. A kiadó jogait és kötelességeit a Szerkesztőségi Tanács külön szerződésben rögzíti. A Tanács negyedévenként ülésezik, elnöke a város polgármestere, illetve az általa esetileg megbízott személy.

A főszerkesztő jogait és kötelességeit részben a sajtótörvény, részben a Tanács szabályozza. A lap harmadik alapításának dokumentumában (az 53/1992/IV. 9. számú képviselő-testületi határozatban) a szerkesztőbizottság a már eddig elért meglehetősen széles autonómiáját hivatalos formában is rögzítették. Mivel ezt az alapdokumentumot az 1995-ös határozat nem kívánta felülvizsgálni, logikusan kikövetkeztethető: az 1991. március 29-i szerkesztőbizottsági és kiadói közös alapokmány érvényben marad. Érvényben kell maradnia tehát a szerkesztőbizottság azon jogának is, hogy a főszerkesztő megbízásában egyetértése szükséges. Mivel az általunk javasolt Tanács munkáltatói joggal nem rendelkezhet (a megbízást, illetve a megbízás visszavonását csak a kiadón keresztül érvényesítheti), a szerkesztőbizottság egyetértési jogát a kiadóval is köteles egyeztetni.

A lap operatív szintjén működő belső szabályozást részletbe menően rögzíteni szükséges. Szövegjavaslatunk a következő.

Magyarország és Esztergom címere a Mária Valéria hídon
(Ruda Gábor fényképfelvétele)

Vidéke polgári hetilap olyan politikai, gazdasági és világnézeti csoportosulástól független, demokratikus sajtóorgánium, amely – híven hagyományaihoz – a pluralista szerkezetű sajtónyilvánosságot vallja megvalósíthatónak. Tevékenységét a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a hatályos törvények előírásával összhangban fejt ki. Mint a sajtónyilvánosság helyi eszköze, feladatának tekintti a hatalomgyakorlás társadalmi ellenőrzését, a legkülönbözőbb csoportérdekek közvetítését, az alkotmányos keretek között működő mozgalmak, szervezetek, állampolgári kezdeményezések bemutatását, a társadalmi-gazdasági haladást elősegítő vélemények közzétételét.

Szervezeti megfogalmazások

A szerkesztőbizottság élén a főszerkesztő áll. Akadályoztatása esetén teljes jogkörrel a főmunkatárs irányítja a lap szerkesztésével, kivitelezésével összefüggő valamennyi tevékenységet. Az Esztergom és Vidéke rovatokból építkezik. A rovatok önálló egységek, amelyek szerkesztéséért, a kéziratok időben történő, nyomdakész leadásáért a rovatvezetők felelnek. A lap nem rovatosított felületével a főszerkesztő rendelkezik, az általa közlésre javasolt írásokat azonban a szerkesztőbizottság – bármely tagjának javaslatára – köteles megvitatni, és a közlésről vagy a közlés elutasításáról dönteni. A döntés szavazással (kézfelemeléssel) történik. Az egyszerű többség szavazata a döntő. A döntést jegyzőkönyvezni kell.

Külső szakembereket, a szerkesztők munkáját segíteni akaró olvasókat bármely belső tag – előzetes egyeztetés után – a szerkesztőbizottság ülésére meghívhat. Pártok, társadalmi szervezetek, önkormányzati képviselők, intézményvezetők meghívását – bármely tag kezdeményezésére – a főszerkesztő írásban (levélben) köteles megtenni. Ezeket a találkozókat, véleménycseréket tanácskozásként kell felfogni. A tanácskozáson elhangzó javaslatokat orientatív jellegűnek kell tekinteni, a szerkesztőbizottságot semmilyen irányban nem kötelezhetik el. Az elhangzott javaslatok, ötletek megvalósításáról azonban, a bizottság bármely tagja javaslatára, dönteni lehet.

A működést szabályozó tervezetünkben fontosnak most azt tartjuk, s azt a részt idézzük, amely a műhely (szerkesztőbizottság) és a kiadó szervezeti kapcsolódását szabályozná. A kiadó jogai:

Munkáltatói jog, amely magában foglalja a főszerkesztő, a főmunkatárs, valamint a rovatvezetők megbízását. A megbízás írásos formában történik, fogalmazásban: felkérés. A felkérés elfogadását követően a kiadó írásos megállapodást köt a felkérttel. A főszerkesztő és a főmunkatárs tiszteire való felkérési jogot a kiadó csak a szer-

kesztőbizottság teljes létszámának titkos szavazatával történő igen-nem jellegű véleménynyilvánítás alapján gyakorolhatja. Egyszerű többség dönt.

A személy(ek)re szóló javaslattevés joga a kiadóé. A rovatvezetők felkérésére a főszerkesztő és a főmunkatárs javaslata alapján kerül sor. A tisztségben lévő rovatvezetők, többségi szavazattal, a felkérendő személye ellen kifogást jelenthetnek be. A kifogás elbírálására a kiadó, a főszerkesztő és a főmunkatárs együttesen jogosult. Döntésükért egyetemlegesen felelősek.

Felmentés. A szerkesztőbizottság bármely tagja bármikor felmondhat, és megbízatása bármikor visszavonható. A felmondás egy hónappal korábbi szándékbejelentéssel történik. Ezt mind a szerkesztőbizottság, mind a kiadó ellenvélemény és vita nélkül köteles elfogadni.

A megbízatás visszavonása. A főszerkesztő és a főmunkatárs esetében a kiadó vagy a szerkesztőbizottság legalább két tagja kezdeményezheti, illetve közösen is megfogalmazhatja indoklását. Ezt írásban teszi. A kiadó ez esetben bizalmi szavazást kér a szerkesztőbizottság teljes létszáma jelenlétében. A szavazás titkos, eredménye megfellebbezhetetlen. A szavazólapon a kérdést így kell megfogalmazni: egyetért-e XY ...-i tisztéből való felmentésével? Egyszerű többség dönt.

A rovatvezetők felmentését a kiadó, a főszerkesztő és a főmunkatárs külön-külön, de együttesen is kezdeményezheti. A szavazás a szerkesztőbizottság tagjainak többsége jelenlétében rendelhető el. A fentihez hasonló kérdésre hasonló módon leadott szavazatok egyszerű többsége dönt.

Szlovákia és Párkány címere a Mária Valéria hídon, a párkányi oldalon (Ruda Gábor fényképfelvétele)

Sajtó alá rendezte Filemon Béla. A szerző 1996-tól volt az Esztergom és Vidéke 1986-tól 2007-ig kiadott új sorozatának főszerkesztője. A 2007 januárjában megjelent három (ebből az 1-2. dupla) számban már nincs senki főszerkesztőként feltüntetve. A következő számban folytatjuk Bencze Csaba Attila feljegyzéseinek közlését.